

asse

V O O R O U D E R S

Zes jongeren aangehouden Voor steaming met messen

De onderzoeksrechter heeft zes jongeren aangehouden en ter beschikking van de jeugdrechter gesteld. De zes hadden dinsdag een aantal jongeren lastiggevallen. Daarbij is een van de jongeren gewond geraakt door een messteek van een van de boesjes. In politiejargon zou het gaan om een geval van 'steaming', een groepsfenomeen bij jongeren waarbij de daders het slachtoffer geld of iets anders willen aftroggelen door te dreigen met geweld.

WIE BEGELEIDT JELLE?
p. 2-3

Jochen is bang om naar school te vertrekken. En hij is niet alleen. Elke ochtend vertrekken tienduizenden Vlaamse kinderen met lood in de schoenen naar school. Ze zijn bang voor de speeltijd, om straks op de bus te wachten, om alleen naar huis te fietsen. Ze worden geslagen, geschopt, gekleineerd of uitgescholden.

Hun boekentas verdwijnt, banden worden **platgeprik**...

Eén op vier leerlingen in het basisonderwijs is het slachtoffer van pesten. In het secundair is dat nog 15 %. Ondanks de vele campagnes vermindert pesten op school niet, alarmeert de Kinder- en Jongerentelefoon Vlaanderen.

PESTERS EN
PESTKOPPEN p. 4-5

DE PIJN VAN PESTEN

Pesten **steekt**.

Slachtoffers (en hun ouders) schamen zich vaak en kruipen weg.

Ouders van pestkoppen wéten het niet eens, zijn gekwetst of beschuldigen anderen. Sommige leerkrachten doen alsof ze niets zien.

Pesten is geen individueel probleem van de pestkop of het slachtoffer. Het is een groepsprobleem. Pesten gebeurt in elke school. En natuurlijk is het geen schande. Het is wel een schande als ouders en leerkrachten er niks aan doen. De leerkrachten weten vaak wie de pestkoppen zijn, ouders kennen vaker de slachtoffers. Prikken ouders met de leerkrachten straks in elke school een pestactieplan tegen de muur?

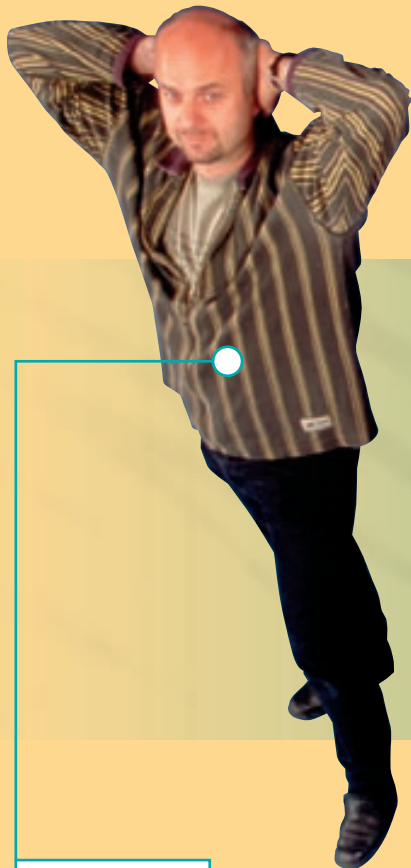
Zie pagina 4.

PAULIEN (8): «IK WIL ER
MEER VAN WETEN» p. 8

Jelle heeft een

Stephan, ouder:

«Misschien zijn we te streng»

«Jelle is soms zo verstrooid. Hij verliest zijn sportzak, met klei morst hij de hele keuken vol, zijn schoenen en kleren vinden we van de voordeur tot in de garage. We weten niet goed hoe we hiermee moeten omgaan. Vraagt Jelle aandacht? Hoort dit bij zijn leeftijd? Zijn leerkracht klaagt niet over zijn verwarde houding. Daar ligt dus blijkbaar het probleem niet. Misschien is het **onze aanpak**? Daar willen we dan iets aan doen. Wij staan voor Jelle immers op de eerste lijn. Daarom willen we advies vragen aan de medewerker van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) waar de school mee samenwerkt. Misschien zijn we te streng voor Jelle of overbezorgd. Als we met een CLB-medewerker gaan praten, gooien we meteen het pestprobleem op tafel. Want zo'n sloddervos als Jelle is een gemakkelijk slachtoffer voor pesters op school.»

Ann, directeur:

«Op onze school is er veel overleg»

«We willen met de school voor elk kind zorgen. Dat is de taak van elke leerkracht. We hebben ook, in overleg met de ouders, gekozen voor een taakleerkracht. Die kan de leerlingen individueel helpen en andere leerkrachten ondersteunen als er kinderen met moeilijkheden zijn. Op vaste tijdstippen overleggen we, samen met een medewerker van het CLB. We bekijken samen onze plannen: waar willen we dit schooljaar onze accenten leggen en waar is er nascholing voor onze leerkrachten nodig. Onze eerste prioriteit wordt leren leren. Nadien willen we ons toeleggen op een lessenreeks rond pesten en hoe we hiermee aan de slag kunnen. Als het leerkrachtenteam een vorming rond leren leren volgt, zullen we onze **eerstelijnsfunctie** op dit punt echt kunnen waarmaken.»

Guy, CLB-medewerker:

«Elke school is anders»

«We hebben met de school van Jelle een **samenwerkingsovereenkomst**. In de overeenkomst staat waar we dit schooljaar zeker willen rond werken: pesten, drugpreventie, gezond eten, faalangst... Dat verschilt van school tot school. Ouders kunnen die overeenkomst mee helpen bepalen via de schoolraad of participatieraad. Niet overal staat men al zover. De nieuwe structuur en de vernieuwde vorm van samenwerken met scholen moet nog vorm krijgen. Eigenlijk ondersteun ik in de eerste plaats de leerkracht, het lerarenteam en de ouder. Pas als de problemen in de klas niet meer kunnen opgelost worden, behandelen we de leerling individueel. In ons CLB werken psychologen, maatschappelijk werkers, verpleegkundigen en artsen. Ouders moeten er wel mee instemmen dat het CLB hun kind gaat begeleiden. Als de kinderen 14 jaar zijn, moeten ze zelf die goedkeuring geven. Wat helpt het dat wij veel energie steken in een probleem als het kind zelf niet mee wil? We willen elk kind mee-verantwoordelijk maken.»

Vangnet

Jelle is elf. Hij gooit zich een weg door het leven. Op school zet hij zijn tanden in taal, rekenen en wereldoriëntatie. Hij volgt er turnles, leert er leren en omgaan met andere kinderen en leerkrachten. Zijn ouders en leerkrachten helpen Jelle volwassen worden.

Ze zijn zijn coach. Voor deze taak kunnen ze een beroep doen op het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), het nieuwe centrum dat het PMS en MST vervangt. Ouders, school en CLB spannen samen een vangnet voor Jelle.

Hoe ze dat doen?

Christel, leerkracht:

«Ik had het niet gezien»

«De ouders van Jelle zijn bij mij gekomen. Dat Jelle zo verstrooid is, is mij niet opgevallen. In de klas werkt hij geconcentreerd. Zijn aandacht is bij de les. Ik probeer elke leerling in de klas persoonlijk te begeleiden. Wat gaat goed, wat loopt fout, hoe voelen ze zich in de klas, wat denken ze? Ik voel me in de eerste plaats een begeleider, pas dan een leerkracht. Samen met de directeur, de taakleerkracht en de CLB-medewerker komen we regelmatig samen en bespreken leerlingen die een probleem hebben. Van elke leerling heb ik een dossiertje. Dat hou ik goed bij. Ik ga Jelle nu wat extra volgen. Dat is het minste wat van mij kan gevraagd worden. Als er echt wat scheelt, vraag ik raad aan de taakleerkracht of de CLB-medewerker.»

Jelle gaat liever basketten

Naar school gaat hij niet zo graag. Problemen? Bij het basket wil hij nochtans wél oefenen, bijleren en scoren. Hij voelt er zich gesteund door de trainer, de ploeg en het bestuur. Nochtans staan er voor zijn leven op school nog méér mensen achter hem: zijn ouders, de leerkrachten, de directie en het CLB. Ze kunnen er samen voor zorgen dat hij zich op school even goed voelt als op het basketplein.

Jump?

Jelle, leerling:

«Ik ben geen nummer»

Jelle kan dit zeggen omdat zijn ouders, de school en het CLB klaar staan om hem te helpen. Elk speelt zijn eigen rol. Eerst zijn er zijn ouders en de leerkrachten. De medewerkers van het CLB zullen eerst hen op weg zetten als Jelle een probleem heeft. Als zijn probleem in de klas niet opgelost raakt, krijgt hij hulp van de CLB-medewerker zelf. Of het CLB brengt hem in contact met iemand van buiten de school (logopedist, taalcoach, diëtist...). De CLB-medewerker blijft ook in dat geval de tussenpersoon tussen hem, zijn ouders, zijn school en de betrokken dienst. Het CLB begeleidt Jelle op vier domeinen:

leren leren:

hoe leert Jelle, heeft hij leerproblemen, hoe kan je die oplossen?

leren leven:

voelt Jelle zich goed, heeft hij zelfvertrouwen, zijn er pestproblemen?

leren kiezen:

hoe kiest Jelle, kan hij kiezen, kiest hij de juiste studierichting?

leren zorgen:

is Jelle gezond, leeft hij gezond? Jelle gaat regelmatig naar het CLB voor een medisch onderzoek.

MEER INFO OVER CLB?

Vraag aan de school wie de CLB-medewerker is, waar en wanneer hij te bereiken is en wat in de overeenkomst met de school staat.

Vraag de brochure 'PMS + MST = CLB' bij de cel publicaties van het departement Onderwijs op 02-553 66 53.

Kijk op www.ond.vlaanderen.be/clb, daar vindt u ook het CLB dat verbonden is aan de school van uw kind.

Lees de Klasse voor Ouders er even op na: www.klasse.be/kvo/33/6 of www.klasse.be/kvo/35/2

«NIEMAND WIL NA

PESTEN. Overal, niks gezien

- **Wat?** Pesten is opzettelijk pijn doen, vernielen, kwetsen, vernederen. Iemand laten merken dat hij waardeloos is. Dat gebeurt telkens opnieuw. Het slachtoffer staat alleen en machteloos tegenover een groep.
- **Wie?** De *pestkop* is vaak sterker en groter, omringt zich met meelopers die zorgen voor zijn aanzien. Het *slachtoffer* is vaak anders, angstig en kwetsbaar. Sommige *klasgenoten* gaan supporteren, meelopen. Andere vinden het pesten vervelend maar durven niet reageren, ze zijn bang zelf slachtoffer te worden.
- **Waar en wanneer?** Pesten komt vooral voor op momenten dat de klasgroep ontsnapt aan toezicht van volwassenen: tijdens de speeltijd, in de kleedkamers van het zwembad...
- **Hoe?** Woorden (kleinere, afdreigen...) laten geen sporen na. Pesten is ook: slaan, schoppen, vechten, krabben, bezittingen stelen of vernielen, uitsluiten en negeren.
- **Gevolgen?** Gepeste kinderen kunnen angstig worden en zich opsluiten, gaan iedereen wantrouwen. Soms dreigen ze met zelfmoord. Onderzoek wijst uit dat hardnekkige pestkoppen meer kans hebben om later in de criminaliteit te verzeilen.

HOE VOORKOMT U PESTEN? Het voorbeeld geven

- Wie de leerkracht vraagt om zijn kind in de klas zeker niet naast Ellen, Bart of Hakim te zetten, geeft zijn kind **het signaal** dat uitsluiten mag.
- Hoe gaan we **thuis** om met elkaar (schelden, roepen, tieren...)? Wie thuis weinig belangstelling krijgt, heeft grotere kans om treiteraar te worden. Ouders die zelf lijfstraffen uitdelen, lopen het risico dat hun kinderen vlugger geweld gebruiken.
- Bekijk **kinderen** als vol, praat met hen, geloof hen, vertrouw hen, geef ze verantwoordelijkheid. Dat geeft zelfvertrouwen en voorkomt frustraties en agressie.
- Leer kinderen thuis **vaardigheden** als opkomen voor zichzelf, hun gedacht zeggen, zich inleven in andere kinderen/volwassenen, omgaan met gevoelens als tegenslag...
- Zorg voor een goede dialoog tussen **ouders en school**. Werk samen met de school een pestactieplan uit. De afspraken op school kunnen ook thuis gelden.

WORDT UW KIND GEPEST? Snelle steun

Gepeste kinderen zwijgen vaak. 40% van de gepesten erkent dat ze nooit en van niemand hulp hebben gekregen.

- **Mogelijke signalen:** uw kind heeft hoofdpijn, buikpijn, zijn schoolresultaten gaan plotseling achteruit, hij gaat niet graag meer naar school, isoleert zich van anderen, stelt agressief gedrag, is aanhankelijker...
- **Niet doen/zeggen:** Ga niet *beschuldigen* «Het is jouw schuld, je moet maar terugslaan», *minimaliseren* «Iedereen wordt wel eens geplaagd. Je wordt daar groot van», *boos worden*: «Ik bel meteen de ouders van de pestkop op!» of *beloven* wat niet kan: «Ik zorg er wel voor dat dat morgen niet meer gebeurt».
- **Wel doen/zeggen:**

- 1 **Luister aandachtig naar zijn verhaal en stel vragen.** Waarom pesten ze je? Hoe lang al? Wie pest, hoe, waar en wanneer? Stel uw kind gerust. Zeg dat het zo niet verder kan.
- 2 **Verwittig de school.** Richt u niet alleen tot de klasleraar. Verwittig ook de directeur, een vertrouwenspersoon... Zet deze stap nooit zonder de toestemming van uw kind. Praat erover, zodat uw kind gelooft in de aanpak.
- 3 **Beschuldig de school niet.** Het is geen schande voor de school dat kinderen elkaar pesten. Het is wel een schande als ouders en leerkrachten er niks aan doen. Neem het niet alleen op voor uw eigen kind. Via het oudercomité, de participatieraad of schoolraad kan u de school stimuleren om een pestactieplan uit te werken.

- 4 **Ondersteun uw kind.** Gepeste kinderen verliezen hun zelfvertrouwen. Leerkracht en ouders kunnen samen met het kind nagaan waar het goed in is (op welk gebied dan ook). Moedig het hierin aan. Lees samen boeken over pesten.
- 5 **Oefen thuis sociale vaardigheden:** iets leren vragen, opkomen voor wat je denkt en voelt, leren inschatten wat anderen denken, leren reageren op treiterijen...
- 6 **Raadpleeg de CLB-medewerker.** Zeker als u merkt dat uw kind erg in de knoei zit of als u het moeilijk vindt om zelf naar de school te stappen.
- 7 **Stimuleer uw kind** om aan sport te doen, een theatercursus te volgen, iets te zoeken waar hij goed in is... Daardoor wordt hij lichamelijk en mentaal sterker.

«Ik wist dat er wat verkeerd was, maar ik heb nooit straf en de laatste week ging ze graag naar school en ik heb er niet eens van aanporren. 'Ik haat school' kwam ze met een geschreeuw toen kwam het eruit: M...
(Bea, m...)

Is uw kind een **slachtoffer**, een...

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met...

MAAK MIJ ZITTEN»

DE EERSTE LIJN
BIJHOUDEN
PESTEN

erd liep. Lina krijgt anders
veken al drie keer. Vroeger
n nu moet ik haar elke ochtend
school', zegt ze dan. Gisteren
rde schoolagenda thuis. En
Mama, ze pesten mij'.»
(moeder)

KIJKT UW KIND OP PESTEN TOE? Geen klikspan

De meelopers of toeschouwers in de klas zwijgen vaak over pesten.

► **Niet doen/zeggen:** Praat alleen over pesten als uw kind wordt gepest.

► **Wel doen/zeggen:**

- 1 «Wie pesten signaleert, is geen klikspan.» Er zijn immers nog kinderen in de klas die pesten onrechtvaardig en oneerlijk vinden, maar het niet durven zeggen.
- 2 **Luister en vraag door:** wie pest er, wat doen ze, waar gebeurt het, wat doet de rest van de klas? Deze informatie kan u in vertrouwen meedelen aan de leerkracht.
- 3 Probeer samen **oplossingen te bedenken** met uw kind om het pesten te stoppen. Maak uw kind duidelijk dat er iets moet gebeuren en dat u het liefst hebt dat hij dat doet. Volg het verhaal op. Steun uw kind in zijn onderneming.

IS UW KIND EEN PESTKOP? Veel vragen

Pestkoppen slagen er goed in hun pestgedrag te verbergen. Slechts één op vier van de pesters in de basisschool spreekt hierover met zijn ouders. In het secundair is dat amper 14 %.

► **Mogelijke signalen:** uw kind is impulsief, omringt zich met meelopers, is agressief, wil altijd de baas zijn, andere kinderen zijn bang van hem...

► **Niet doen/zeggen:** Word *niet boos* en ga *niet ontkennen* «Zo is mijn kind niet, daar ken ik hem te goed voor». Pestkoppen gedragen zich thuis soms heel anders dan op school. Ga ook niet *anderen beschuldigen* «Het slachtoffer lokt het uit».

► **Wel doen/zeggen:**

- 1 Ga na wat er precies aan de hand is. Spreek erover met uw kind, zijn vrienden, de leerkrachten, leiders in de jeugdbeweging, trainer...
- 2 **Vraag de school om voldoende toezicht** en meld dat u bereid bent om mee te werken. Hoe volgt de school elk kind op? Is er een vertrouwensleerkracht?
- 3 **Maak het kind gevoelig voor wat het de anderen aandoet.** Pestkoppen zijn zich vaak niet bewust van wat ze iemand aandoen. Wijs op de gevolgen van pesterijen voor de pestkop zelf en het slachtoffer. Stel grenzen en duld niet dat uw kind agressief doet.
- 4 **Vertel hoe belangrijk u het vindt** dat uw kind positief leert omgaan met anderen: zich inleven, samenwerken... Dat zijn vaardigheden die je kan oefenen. Vraag advies bij het CLB.
- 5 Pestkoppen hebben het niet gemakkelijk om plotseling op school een **andere rol** te gaan spelen. Soms helpt aansluiten bij een jeugdbeweging of sportorganisatie. Daar leren ze dat ze vrienden kunnen maken zonder te imponeren, stoere taal of agressief gedrag.
- 6 **Sport** kan helpen om vitaliteit of agressie positief aan te wenden. Ook spelregels zijn er om gerespecteerd te worden.

Pesten los je natuurlijk niet op met een handvol tips. Pesten heeft te maken met elkaar aanvaarden, met veiligheid.

n pestkop of een meeloper?

king met het CLB en andere specialisten.

Dag van de leerkracht: [verrast!] 1

«Ontroering stroomt door mijn lijf», zegt *Gert Swinnen*, leerkracht van het zesde leerjaar. Ze geeft al 24 jaar les. Samen met haar collega's kan ze aanschuiven voor het koud buffet dat ouders hebben klaargeemaakt. Intussen nemen andere ouders al de middagtaken (toezicht, middagstudie...) van de

leerkrachten over. Een Hongaars zigeunerbandje bindt de saus. «Het beroep van leerkracht? Het is een manier van zijn», trilt Gert na. «Het houdt niet op na de lessen en de verbeteringen: naschoolse activiteiten, ziekenbezoek, telefoontjes hier en ginder. We zijn altijd bereikbaar. Woensdagnamiddag belde ik mijn leerlingen van vorig jaar op die nu in het eerste jaar secundair zitten. Gewoon even vragen hoe het gaat. Dat is kinderen graag zien. Dat hebben ouders vlug door. Schitterend dat zij ons vandaag verwennen», blinkt ze.

Moeder *Lut De Meester* reageerde op de oproep in Klasse voor Ouders. «We wilden de leerkrachten al lang eens vertroetelen en dit jaar zouden we daar extra werk van maken. Hen gewoon eens zeggen: we weten voor welke taak jullie staan, **jullie doen dat goed** en we staan achter jullie. Als ouders en leerkrachten samenwerken, voelt iedereen zich gedragen.»

Honderden leerkrachten werden op 5 oktober gevierd. Klasse zorgde in Berchem voor de bloemen en een Hongaars zigeunerorkestje. Een bekroning voor een van de vele initiatieven na een oproep in Klasse voor Ouders. Leerkrachten vier je niet op één dag. U wil een leerkracht in de bloemen zetten? Stuur een verhaal met naam en school van uw kandidaat-leerkracht en misschien verrassen we hem of haar in de klas. Klasse voor Ouders (BLOEMEN) - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85 - e-mail info.kvo@klasse.be

4 Wat heeft u te zeggen op school?

	België (Vlaanderen en Wallonië)	Frankrijk	Nederland	Duitsland	Verenigd Koninkrijk (uitgezonderd Schotland)
Schoolreglement	1	2	1	2	2
Schoolwerkplan	1	2	1	1	2
Handboeken	1	3	1	3	2
Schoolbudget	1	2	1	3	2

1: ouders geven advies

2: ouders beslissen mee

3: ouders worden niet gekend

In bijna alle landen van Europa kunnen ouders meedoen in de school van hun kinderen. Maar niet overal hebben ouders even veel te zeggen. In Vlaanderen moeten scholen ouders raadplegen over het schoolreglement, het schoolwerkplan, de handboeken en het schoolbudget. Ouders hebben met andere woorden **adviesrecht**. Elke school kan die adviezen naast zich neerleggen. In Engeland en Frankrijk kan dat bijvoorbeeld niet. Daar heeft de school de ouders nodig om te kunnen beslissen. Wat heeft u te zeggen op school?

Het hele rapport, met cijfers en tabellen, is na te pluizen op het internet: www.eurydice.org

*«Thuis vertelde ik niet dat ik werd gepest. Ik schaamde me ervoor dat ik de zwakke lling uit de klas was.»
(Lees De Eerste Lijn op pagina 4)*

De volgende Klasse voor Ouders verschijnt op 8 december: recht uit de zak

Thuis ook al zitten krabben? Minstens één kind op vijf tussen 3 en 12 jaar zit met hoofdluizen. Elke school krijgt elk schooljaar gemiddelde 5 tot 6 luizenplagen over de vloer. Luizen zijn nog steeds taboe. En precies dat zorgt ervoor dat ze zo vaak terugkomen. Als uw kind luizen heeft, zijn er beslist nog andere kinderen. Schaam u niet, luizen hebben niks met hygiëne te maken. Verwittig de school en de omgeving. Vaak werken chemische shampoos niet. Volgens specialisten is de nat-kam-methode goedkoper, kindvriendelijker en efficiënt.

Wat heeft u nodig? gewone shampoo, conditioner, een gewone kam, een luizenkam, lauw water, een washandje, wit keukenpapier, handdoeken.

Wat doet u?

- 1 Was het haar met gewone shampoo.
- 2 Breng zeer veel conditioner aan en laat enkele minuten inwerken.
- 3 Kam de knopen uit het haar met een gewone kam.
- 4 Kam het haar van achter naar voor met een luizenkam. Start bij het ene oor en schuif op naar het andere.
- 5 Veeg na elk kambeurt de luizenkam af aan een wit papieren servet of keukenrol.
- 6 Spoel het haar uit en laat het zeer nat.
- 7 Kam het haar met een gewone kam naar achter.
- 8 Kam nu met de luizenkam van voor naar achter. In totaal moet u minstens een kwartier kammen.
- 9 Herhaal deze behandeling vier maal om de drie-vier dagen. Na twee weken is uw kind luizen- en netenvrij.

Meer leest u in de Luizenkriebel-Infobrief gratis verkrijgbaar bij de Administratie Gezondheidszorg - Markiesstraat 1 - 1000 Brussel - tel 02-553 35 42 - fax 02-553 36 35

10 / 10

5

«Ben ik getic?» Dries is acht jaar oud. Hij knippert steeds met de ogen, schudt met het hoofd en schraapt voortdurend zijn keel. De kinderen van zijn klas pesten hem met zijn tics. Op school krijgt hij ook stevast straf, al die bijgeluiden storen en het lijkt allemaal met opzet. Maar Dries kan zijn tics echt niet wegtoveren. Hij zou wel willen. Ongeveer één op vijf kinderen op de lagere school heeft last van tics. Vier keer zoveel jongens als meisjes. Meestal verdwijnen tics binnen een jaar. Soms blijven ze jarenlang duren. Vaak komen er dan andere klachten bij: gedrags- en emotionele problemen (zwakke concentratie, onrust, agressie), slordig handschrift, stotteren of slaapstoornis. Medische kringen noemen deze tics het *Syndroom van Gilles de la Tourette*. Maar vooraleer dokters dit gedrag juist inschatten, zijn er dikwijls jaren voorbij van ongeduld en onbegrip. Pestende klasgenoten, straffende leerkrachten, dreigende ouders en dokters met verkeerde medicatie. De juiste diagnose is moeilijk te stellen. In tachtig procent van de gevallen zijn het de ouders zelf die het ziektebeeld herkennen: het Tourette syndroom. Dan pas kunnen leerkrachten, klasgenoten, ouders, dokters en het kind op zoek gaan naar de gepaste behandeling.

Voor meer informatie over het syndroom van Gilles de la Tourette kan u terecht bij de vzw Vlaamse Vereniging Gilles de la Tourette - J. Nauwelaertsstraat 7 - 2110 Wijnegem - tel 03-354 36 69 - fax 03-353 67 91 - e-mail vera.c@pandora.be - U vindt ook info op internetsite www.angelfire.com/ak/gillesdelatourette/index.html

«Kan mijn kind als het ingeschreven is nog van school veranderen?»

Ouders oordelen zelf of het verantwoord is dat hun kind van school verandert. Dat kan op om het even welk ogenblik van het schooljaar. Er is geen goedkeuring nodig van de directeur, inspecteur, departement of minister. Wel moeten de ouders de beslissing om hun kind van school te veranderen schriftelijk meedelen aan het schoolbestuur van de oorspronkelijke school. In het secundair onderwijs moet de school een leerling die zich na 1 oktober uitschrijft opvolgen tot hij zich inschrijft in een nieuwe school. Zo vermijdt men **spookleerlingen** die nergens zijn ingeschreven en dus spijbelen. Veranderen van school lijkt soms een oplossing bij problemen en conflicten. Maar vaak duiken de oude problemen opnieuw op. Vaak van school veranderen kan bovendien een negatieve invloed hebben op de schoolloopbaan van kinderen.

De «Gids voor ouders met kinderen in het basisonderwijs» geeft antwoord op vele vragen waar ouders mee zitten. U kan een gratis exemplaar bestellen bij de Cel Publicaties - Consciencegebouw - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - fax 02 553 66 54 - e-mail onderwijspublicaties@vlaanderen.be. De gids is ook beschikbaar in het Arabisch, Turks en Engels.

U heeft vragen over uw rechten en plichten? Dan kan u terecht bij het **Steunpunt Ouders** van het departement Onderwijs op het nummer **02 553 92 32** (elke maandag en woensdag van 14-17 u. en vrijdag van 9-12 u.). Voor alle andere vragen over onderwijs (studietoelagen, studierichtingen...) kan u altijd terecht bij de **Infolijn** van het departement Onderwijs op het gratis nummer **0800 30203**

Beste Klasse

«Mijn zoontje van zes heeft een iets bruinere huidskleur dan een modale Belg. Onlangs beledigde een ouder van een vriendje in de klas hem zwaar: «Dat is daar ne makak». De ouder sprak luïdop tegen zijn dochtentje. Het was zagezegd alleen voor haar onen bestemd. Tot voor kort speelden dat meisje en mijn zoontje onbevooroordeeld samen in de kleutenklas. Het heeft lang geduurd eer ik me van het probleem bevrust werd. Tot mijn zoontje vroeg: «Wat is dat ne makak?». Een andere zin waarmee hij thuiskwam is dat een ander kind hem had gezegd: «Je bent wel bruin, maar toch lief». Voelt u de subtiele ondertoon? Ons zoontje zit nog maar in het eerste leerjaar. De school is nog maar vier weken bezig. Ik weet dat racisme niet uit deze samenleving weg te bannen is, maar dit pik ik niet.»

(R.M., moeder)

Elke school moet kinderen leren omgaan met verschillen: open staan voor anderen en respect tonen. Dat staat in de eindtermen. Ook ouders dragen hun verantwoordelijkheid. Wie met zijn kind over racisme wil praten, kan samen het boek «Papa, wat is een vreemdeling» lezen van Tahar Ben Jelloun. Het boek is uitgegeven bij De Geus en kost 250 fr.

WIN Klasse geeft 100 gratis exemplaren weg. Vertel waarom u het boek wil en wie weet krijgt u het thuis opgestuurd. Klasse voor Ouders (VERSCHIL) - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85 - e-mail info.kvo@klasse.be

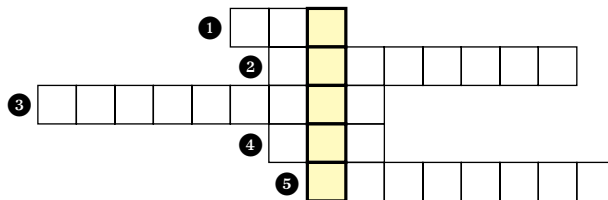
Wie informatie wil of klachten heeft over racisme kan altijd terecht bij het Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding tel 02-233 06 11 - gratis groene lijn: 0800-17 364

WIN een vakantiecheque van 20.000 fr.

Bert Wyseur uit Lauwe wint de prijsvraag in het septembernummer van Klasse. Hij vond het juiste antwoord (STEUN) en gaat vliegen met een vakantiecheque van 20.000 fr. Wie het nieuwe vijfletterwoord vindt (maar liever niet zegt), maakt kans op een nieuwe cheque. Vlieg erin!

- 1 De nieuwe afkorting voor het vroegere PMS (zie deze Klasse)
- 2 Hagedis die van kleur verandert
- 3 Bord op wielen, de heruitvinding van de *trottinette*
- 4 Wat u fluistert als het stil moet zijn
- 5 Strijdbijl van de Indianen

Stuur het gezochte woord vóór 15 december naar Klasse voor Ouders (PRIJS) - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel

8

[De Eerste Lijn]

Pesten, leerproblemen, drugs, faalangst, agressie... Ouders hebben het niet altijd makkelijk bij de opvoeding van hun kind. Natuurlijk staan ouders niet alleen, dat kon u al lezen in de bijdrage op pagina 2. Om ouders in hun eerstelijnsfunctie te ondersteunen, brengt Klasse voor Ouders vanaf deze maand 20 bijdragen onder de titel De Eerste Lijn. Klasse wil ouders zo ondersteunen bij de aanpak van probleemgedrag. Of beter nog: de problemen helpen voorkomen. De bijdragen worden gemaakt met specialisten uit de praktijk. Ook leerkrachten kregen hun eerstelijnsbijdragen. Die verschenen de vorige schooljaren in hun Klasse en liggen gebundeld in een map in de leraarskamer. Alleen als ouders en leerkrachten samenwerken kunnen problemen thuis en op school efficiënt worden aangepakt. Ja toch?

Pesten 7

Pesten gebeurt in elke school. Is uw kind een slachtoffer, een pestkop of een meeloper? Lees De Eerste Lijn pagina 4.

PESTEN! WAT IS HET? WAT DOE JE ERAAN?

- Ja, ik ontvang graag het boek **Pesten!** voor 250 fr. ipv 303 fr. Ik betaal na ontvangst.

Naam:

Adres:

Knip deze bon uit, kleef hem op een briefkaart en stuur hem naar Jeugd en Vrede (KLASSE) - Van Elewycckstraat 35 - 1050 Brussel

Paulien Roseeuw (8):

«Onze kisten hebben geen deuren»

In de kast staan tientallen doosjes en kaarten. Wat doe je daarmee?

Paulien: «Dat zijn taken. De kisten hebben hier geen deuren of schuiven, zo kunnen we gemakkelijk aan het materiaal. Al de taken hebben een nummer en die staan in mijn programmaboekje. Dat staat vol opdrachten: zelfdicties voor taal, meetopdrachten voor wiskunde, puzzels voor natuurkennis. Al wat we leren in de klas oefen ik in met de taken uit het programmaboekje. De juf heeft alle taken getoond. Elke dag krijgen we werktijd.

Paulien

Paulien Roseeuw (8) zit met haar neus in de eerste wereldoorlog. Iets verder maakt Margot sommen. Jules is naast Caroline gaan zitten en dicteert haar zinnen. Juf Sofie Schramme (26) zorgt ervoor dat het leermateriaal uitnodigend in de kisten staat. Elk kind werkt aan zijn tempo en volgt zijn belangstelling. Of Paulien en Sofie elkaar ook nog ontmoeten?

Een dubbelinterview.

Je kiest een taak en haalt de opdracht uit de kast. Meestal kan je jezelf controleren. Als de taak af is, toon ik die aan de juf. Samen bespreken we het resultaat. Het is leuk als het bolletje naast een afgewerkte taak gekleurd is.»

Je maakt ook een bijzonder grote taak tegen het einde van het schooljaar?

Paulien: «Elk jaar maak je een 'vrij werk'. Je kiest een onderwerp en dan ga je op zoek naar informatie en prenten. Af en toe vraagt de juf hoever je staat en geeft ze wat tips. Ik heb vorig jaar een vrij werk gemaakt over iconen. Toen ik tijdens de vakantie van een gids in een museum uitleg kreeg, begreep ik er niet veel van. Ik wilde er meer van weten, daarom heb ik toen dat onderwerp gekozen. Dit jaar maak ik iets over de eerste wereldoorlog. Ik haal boeken uit de bibliotheek. Alles waar ik informatie uit haal, schrijf ik op. Dat moet ik achteraf ook noteren in mijn werk. Voor een vrij werk krijg je veel tijd. Maar iedereen weet dat je die taak niet moet laten liggen. Ik wil er ook iets moois van maken met tekeningen en foto's.»

Leren leren is niet aan een vak gebonden. Het overschrijdt de verschillende vakken. In de eindtermen is leren leren opgenomen. Elk kind in het lager en het secundair onderwijs krijgt hiervoor aangepaste oefeningen en opdrachten. Meer over deze eindtermen lees je in de brochures «Zoveel ga ik leren» en «Wegwijs in de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs». U kan ze gratis aanvragen bij de cel Publicaties Onderwijs - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - tel 02 553 66 53 - fax 02 553 66 54 - e-mail onderwijspublicaties@vlaanderen.be of surf naar www.ond.vlaanderen.be/eindtermen.

Twintig kinderen, elk met een eigen ritme. Loopt een kind niet eens een doodlopend straatje in?

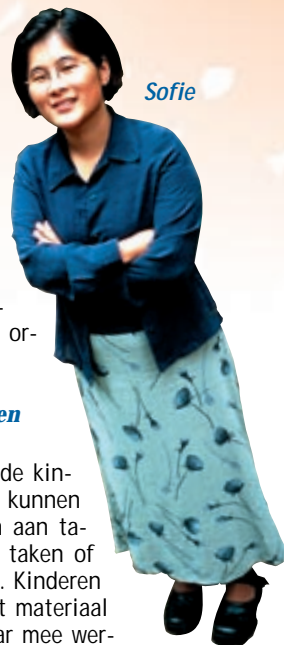
Sofie: «Elk kind komt zeker een keer per dag langs met een afgewerkte taak. Zo zie je snel welk kind zelf kan starten en wie hulp nodig heeft. Dat merk je als leerkracht niet enkel tijdens de zelfstandige werktijd, maar eigenlijk de hele dag. Als we de boekentas inpakken, vraag ik de kinderen goed na te denken over wat ze wel en niet nodig hebben. Kinderen hebben snel begrepen dat ze met rustig

plannen veel taken zelf aankunnen.»

Krijgen de kinderen ook nog punten?

Sofie: «Voor de taken in het programmaboekje krijgen ze geen punten. Het gaat om het plezier voelen van bezig te zijn en te leren. Ouders kunnen nakijken hoeveel taken hun kind al gemaakt heeft want het boekje gaat elke maand naar huis samen met het rapport. In de schriftelijke commentaren op het rapport noteren we onder andere of het kind geconcentreerd werkt of het initiatief neemt of het ordelijk werkt en of het kan plannen.»

Sofie

Steekt er achter de doosjes en kaarten een verborgen boodschap?

Sofie: «Met het programmaboekje hebben de kinderen een duidelijk beeld van hun inzet. Ze kunnen zelf plannen. Iedereen heeft een minimum aan taken te maken. Snelle werkers maken extra taken of verdiepen zich in een bepaald vakonderdeel. Kinderen krijgen de stimulans om zelf te starten, het materiaal staat klaar in de kisten en ze zien er elkaar mee werken. Tijdens de zelfstandige werktijd heb je als leerkracht kans om kinderen met problemen bij te staan. Elk kind stippelt zijn weg uit in het programma. Kinderen leren zichzelf kennen. Zij ervaren wat ze aankunnen en leren plannen op korte en lange termijn. Ze ontdekken ook wat ze nog niet kunnen. Dat zorgt voor een nieuwe uitdaging of voor ontgoocheling.»

Leert Paulien enkel zelfstandig werken tijdens de uurtjes 'zelfstandig werk'?

Sofie: «Ik wil dat voortdurend stimuleren. De manier waarop je vragen stelt of opdrachten geeft, kan aan kinderen ruimte geven voor zelfstandigheid. Of net niet. Fouten in een dictee kan je doen verbeteren door het juiste woord voor te schrijven en dat een aantal keren te laten overschrijven. Maar een dictee kan je door kinderen zelf laten verbeteren of in partnerwerk. Bij de verbetering geven de kinderen met een code aan tegen welke regel ze in de fout zijn gegaan. Hiernaar gaan ze zelf op zoek. Het 'vrij werk' maken is voor hen leren plannen op lange termijn. Oud-leerlingen vertellen ons dat ze hier een houding verworven hebben die hen bij hun verdere studies (en hun leven) helpt. Mooi toch?»